

[Gustav Pedersen.]

statens og erhvervenes repræsentanter, at der i gensidighed opnåedes det nødvendige minimum af beskyttelse for befolkningen og det praktiske maksimum af frihed for erhvervene.

Angående de kommende forhandlinger om forsvarsordningen ønsker jeg at sige: der var engang perioder, hvor der fra det, man dengang kaldte forsvarsvenlig side, blev ytret ønske om at få løftet forsvarsspørgsmålet ud af den døgnpolitiske strid. Det ville være ørkesløst at diskutere, hvem der virkelig gjorde problemet politisk. Derimod giver den alvor, som ligger deri, at krige og krigsovergreb er blevet noget helt andet, end nogen kunne tænke for blot 20 år siden, en mulighed for at få dette spørgsmål behandlet som et nationalt og ikke som et politisk spørgsmål. Regeringen har allerede tilkendegivet sin vilje til fordomsfri behandling og til at gå ind for de nødvendige ofre. Socialdemokratiet har stillet sig bag regeringen i denne sag. Tilbage er så spørgsmålet, om oppositionspartierne, eller måske snarere oppositionspartiernes presse, kan se bort fra eventuelle chancer for at få rykket sagen ned i et plan, hvor småfordrejninger kan gøre den anvendelig som middel til at genere regeringen. Det vil ikke ændre vor stilling til spørgsmålets saglige side, men hvis vi kunne undgå en sådan nedrykning, ville det lette muligheden for at samle den danske befolkning i denne sag, og det vil jo slet ikke være så lidt.

For kommunisternes vedkommende er der ikke længere noget problem her. De ønsker ikke at medvirke til bevarelsen af et dansk forsvar eller neutralitetsværn, uanset hvilken størrelse eller form det får. Om nogen vil være forarget i den anledning, ved jeg ikke, men der er i hvert fald ingen grund til at være forbavset over dette standpunkt. Det er helt og fuldt på linie med det ærede medlem hr. Aksel Larsens store programtale, som jeg senere skal gøre et par bemærkninger til.

Med henblik på samarbejdet i den kommende tid her i tinget er forholdet iøvrigt klarest overfor kommunisterne. Det skyldes i og for sig ikke, at der var noget overraskende i det ærede medlems tale til den kommunistiske centralkomité, men det skyldes, at det ærede medlem nu har hamret dørene mellem ham og andre partier og ganske særlig mellem kommunisterne og socialdemokratiet så hårdt i, at hverken kommunister eller andre kan vente, der er chancer for et praktisk samarbejde på

noget betydende område. Det ærede medlem hr. Aksel Larsen siger i sin tale, der er refereret i „Land og Folk“ den 25. september 1948, og hvoraf jeg gerne vil citere nogle enkelte afsnit:

„Under løsning af sine praktiske kampopgaver må partiet til stadighed føre kampen på den ideologiske front, såvel mod reformismen og opportunisten i arbejderbevægelsen i almindelighed som mod alle tendenser til opportunistisme og reformisme i partiet selv.“

Her understreger han meget stærkt, at han skal bekæmpe alt det, han i oktober 1945 forlangte, at socialdemokratiet skulle gå ind for. Det ærede medlem hr. Aksel Larsen vil vel ikke benægte, at det er opportunistisme at danne samlingsregering f. eks. med det konservative folkeparti, som han dengang forlangte, eller at det er reformisme at tage de sociale forbedringer, det er muligt at få.

Det eneste, der nu er grund til at undre sig over, er den uligevægt, som det ærede medlem og hans partifæller har tilkendegivet i forbindelse med fordelingen af udvalgsmandater. Socialdemokratiet skal nu engang gennemføre det reformistiske arbejde, som det ærede medlem hr. Aksel Larsen ikke må nærme sig, men hvis resultater end ikke de mest hærdede kommunister ville synes om at undvære. Vi er derfor nødt til at have ledelsen af arbejdet i udvalgene, hvor regeringsforslag kommer til behandling. Der er ikke og har ikke været andre anvendelige muligheder, som gav det ønskede resultat, end den fremgangsmåde, der anvendes, men selv om der havde været det, kunne det vel ikke have været det ærede medlem hr. Aksel Larsens mening, at vi skulle prøve at lokke ham fra den rene revolutionære linie ind på de krogveje, han selv på sine foresattes vegne har bandlyst så hårdt.

Jeg har konstateret i de senest dage og så sent som i dag, at der også er medlemmer af partiet venstre, der er betænkelige ved den valggruppe, der holder kommunisterne ude af udvalgene. Jeg er noget forbavset, ikke mindst når jeg tager i betragtning, at partiet venstre i fjor havde en akkurat tilsvarende valggruppe med akkurat det samme formål. Om det nu skyldes, at man kun vil genere kommunisterne, når man ikke kan komme til at genere socialdemokratiet, ved jeg ikke, men der kunne måske være en eller anden, der ville få en sådan mistanke.

Der er endnu et afsnit af det ærede medlem hr. Aksel Larsens tale til hans central-